

OP BEZOEK BIJ 11 AFDRA

PANTSERHOEWITERS,
PAARDEN EN BALLONNEN: GEEN
COMBINATIE DIE JE DAGELIJKS
TEGENKOMT IN OIRSCHOT. DE
RINO ZIET ZE TOCH ALLEMAAL
TIJDENS EEN BEZOEK AAN DE
BRIGADEGENOTEN VAN 11 AFDRA
OP DE LKOL TONNETKAZERNE IN
'T HARDE. HOE GAAT HET ER AAN
TOE BIJ DE ARTILLERISTEN?

GRAFFITI

Luitenant Bas Schenkels is net terug van twee weken SOB/SOMS. Als commandant van een PzH-peloton leidde hij diverse activiteiten in Duitsland. Zijn eenheid gaf op de gevechtsbaan vuursteun aan het KCT en oefende zelf op niveau drie in Bergen-Hohne. In de tweede week trainde zijn personeel de schietvaardigheden bij een LFX-oefening van 11 Tankbat en 104 Verkenningeskadron. "Ik vond het na zo een mooie oefening wel erg jammer om er op het treinstation in Amersfoort achter te komen dat één van de Pantserhouwitsers onder de graffiti zat", zegt Schenkels. "We hebben de daders helaas niet kunnen traceren om de schade te verhalen. Het schoonmaken en overspuiten is namelijk een duur en tijdrovend karwei."

RONDLEIDING PZH

Dat geloven we graag als we naast één van de gigantische voertuigen staan. Stukscommandant wachtmeester Noordman geeft ons een rondleiding in 'zijn' Pantserhouwitsers. In het gevaarte is plaats voor vijf man personeel. Een chauffeur, een richter/plaatsvervanger, een lader, een boordschutter en natuurlijk de voertuigcommandant die de anderen aanstuurt. Op zijn plek zijn dan ook overduidelijk de meeste beeldschermpjes en knopjes te vinden die bediend moeten worden. "De data komt draadloos binnen vanuit het vuurregelcentrum. Vervolgens

stellen we alles gereed en wachten we op het bevel tot vuren. De lader, die de kardoezen (kruitladingen) in het systeem inbrengt, kan na het eerste schot zelfstandig herhalingschoten afvuren. We kunnen in tien seconden 3 projectielen afvuren", legt Noordman uit. "We hebben nu twee weken om heel het voertuig schoon en storingsvrij te krijgen, na twee weken SOB/SOMS in Münster. Als er een storing optreedt, komt dat meestal door vuil in het vuursysteem. Daarom moeten we alle modder, die ongewild toch vrij veel binnenkomt, eruit zien te krijgen." Rijder1 Rick Zantinge vindt het prachtig om met het gevaarte over het veld te 'vlammen'. De top van het apparaat ligt op een respectabele 65 km per uur op vlak terrein.

GEEN PADS

Hoe sterk het voertuig ook is, het wil niet zeggen dat er nooit problemen mee zijn. Zo zijn de pads, de rubberen blokken op de rupsbanden, de zwakste onderdelen. "Het is erg jammer dat juist die niet meer op voorraad zijn. De fabrikant van de pads geeft aan dat ze op zijn en pas een paar maanden later weer geleverd kunnen worden", meldt sergeant-majoor Loen, SMOD van de 2e batterij. "PzH's worden per tropco naar en tijdens schietoefeningen vervoerd om de pads te besparen." Naast het mechanische gedeelte van de PzH's (Hrst onderhoudt het torengedeelte, red) heeft de SMOD-groep vooral MB's

en viertonners in onderhoud. Loen ziet het liefst dat het onderhoud, na de twee standaardweken die ervoor staan, verder gaat. "Ik loop al een tijdje mee en ik zie een soort generatiekloof ontstaan. De jongere garde doet soms niet genoeg zijn best om het voertuig spik en span te krijgen. In mijn beginperiode gingen we met de 'auto' van de baas net zo zuinig om als met onze eigen wagen. Dat is nu niet meer zo", vertelt hij.

HOGERE SFEREN

Wel zuinig met zijn spullen is rijder Bob Kelder, die ondanks zijn achternaam vaak in hogere sferen verkeert. Met ballonnen welteverstaan. Hij werkt bij de meteo-groep, een CLAS-middel dat onder is gebracht bij 11 Afdra. "Wij voorzien de PzH's en mortieren van actuele weersinformatie. De metingen zijn twee uur geldig. We meten de temperatuur, luchtdruk, neerslag en luchtvochtigheid in verschillende luchtlagen, variërend van vijf tot wel veertig kilometer hoog." Vanuit de tientonner vullen ze, terwijl ze geaard zijn, ballonnen van extreem rekbaar rubber met waterstofgas. Een gevaarlijk werk, want het gas staat onder een druk van 200 bar en is ontzettend brandbaar en explosief. De ballonnen worden vervolgens met een parachute en een GPS-sonde opgelaten. Kelder: "Op een hoogte van 30 km zwellen de gevaartes op tot wel 30 meter doorsnee, zo flexibel zijn de ballonnen." Om ervoor te zorgen dat de metingen accuraat blijven,

gaat de meteo-groep een keer per jaar naar het KNMI in de Bilt om de metingen te vergelijken.

OGEN EN OREN VAN DE COMMANDANT

De waarnemingsgroep van de stafbatterij doet zijn metingen uiterst nauwkeurig met behulp van het nieuwe Advanced Fire Support Info System (AFSIS 3.1). Wmr1 Pieter Schuller werkt er vaak mee. "De 9500-radio's zijn gewoon te langzaam, de informatie komt te traag door, waardoor we een achterstand oplopen op de gebeurtenissen. Het AFSIS geeft daarentegen een realtime overzicht van alle troepen in het veld en is dus veel bruikbaar", zegt hij. Ook de Fenneks waarmee wordt gewerkt

navigeren secuur. Door een combinatie van GPS, het bijhouden van het aantal wielomwentelingen en een gyro-systeem dat werkt met versnellingsensoren, wordt de eigen positie tot op één meter nauwkeurig bepaald. Als groep worden de whisky's vaak 'uitgeleend' aan andere eenheden zoals BVE, dat geen eigen waarnemers heeft. Een mooie uitdaging voor Schuller en zijn twee collega's. "Om situational awareness te krijgen en zo de ogen en oren van de commandant te zijn."

NAT GRAS EN KRACHTVOER

Op een steenworp afstand van het kaderbureau van de stafstafbatterij staat de manege. De artilleristen worden niet voor niets 'De gele ridders' genoemd. Van oudsher leren de officieren van de

afdeling paardrijden. Tegenwoordig is het niet verplicht maar zeker een pluspunt als ze het militaire ruitbewijs halen. Voor één rijles betalen ze slechts 6,50 euro. Kpl Angela Kalkman en Kpl1 Daan van Esch zijn de manegehouders en paardrij-instructeurs/verzorgers. De twaalf paarden die nu binnen staan, zijn officieel van de stichting Korps Rijdende Artillerie. De ruinen (gecastreerde hengsten) zijn samen met de saluutbatterij jaarlijks te zien op Prinsjesdag, waar ze overigens niet speciaal voor getraind worden. "We hebben voor ruinen gekozen omdat ze erg sterk zijn en geen last hebben van opspelende hormonen. Ze krijgen drie keer per dag nat gras en wat krachtvoer. Na een oefening hebben ze geluk want dan zijn er vaak broden en appels over. Ja, ze hebben het hier prima."

BEËDIGING EN KOORDUITREIKING 17 PAINFBAT

AFZIEN IN COLIJNSPLAAT

OP EEN 'WATERKOUDE' WOENSDAG 2 DECEMBER IS DE HAVELAARSTRAAT IN COLIJNSPLAAT HET TONEEL VAN DE GECOMBINEERDE BEËDIGING EN KOORDUITREIKING VAN 17 PAINFBAT. VIJFENDERTIG VOORNAMELIJK JONGE INFANTERISTEN BELOVEN OF ZWEREN, MET DE HAND AAN HET VAANDEL, TROUW AAN DE KONINGIN, GEHOORZAAMHEID AAN DE WETTEN EN ONDERWERPING AAN DE KRIJGSTUCHT.

Bij de toekijkende 'oudere' garde zorgen de nodige spraakverwarringen van de te beëdiggen collega's voor een kleine glimlach. Een man in het publiek van een jaar of zeventig houdt het na twintig minuten voor gezien. "Het is veel te koud", zegt hij gedeceerd. Nog veel kouder is het voor de mannen en vrouwen die hun oranje-blauwe invasiekoord even later moeten dopen in het ijskoude water van de lokale haven. Op vijftig meter van het kiezelstrandje worden ze uit een bootje gegooid en waden ze zo snel als ze kunnen naar de kant. Daar ontvangen ze de felicitaties van sergeant-majoor Staps (CSM) en kapitein Bot (CC) van de Charlie-compagnie.

Havelaarstraat

Generaal-majoor b.d. Hemmes, voorzitter van de Vereniging van Oud-strijders van de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene, vertelt tijdens zijn toespraak het verhaal achter de herinneringsplaquette op de hervormde kerk in de Havelaarstraat. "In de nacht van 24 op 25 november 1944 steekt een Duitse eenheid, 26 man sterk, de Oosterschelde over naar Noord-Beveland. Met de opdracht een uitwateringssluis bij Colijnsplaat te verwoesten en de hervormde kerk in het dorp op te blazen. De Duitse landing blijft aanvankelijk onopgemerkt.

De militairen dringen een boerderij binnen. Een knecht en een man die er aanwezig zijn, weten te ontkomen en alarmeren de in Colijnsplaat gestationeerde eenheid van de Prinses Irenebrigade. Die komt in actie. Er ontstaat een hevig vuurgevecht. De Nederlandse luitenant Ian Havelaar sneuvelt. Nadat Britse artillerie zich in de strijd mengt, geven de Duitsers zich over. Lt Havelaar wordt later geëerd met een plaquette en zijn helm in de muur van de hervormde kerk en een naar hem genoemde straat."

